

Hevur bíðað í 40 ár

— Lærarafelagið hevur nú fullført stórverkið hjá Sofiu Petersen og Elinborg Lützen fyri 40 árum síðani og givið út alt tilfarið, tær gjørdur til bókina »Í skýmingini«. Bara knappliga helvtin kom út í 1948

Tá barnabókin »Í skýmingini« kom í 1948 var hon fyrsta føroyska mynda-bókin.

Myndirnar gjørdi Elinborg Lützen, listakvinna úr Klaksvík. Og tilfarið til bókina, skjaldur og ævintýr, savnaði Sofia Petersen. Hon gav eisini út bókina.

Sofia Petersen hevði tilfar, bæði myndir og tekstir, til tvær bækur. Men seinna bókin kom ongan tíð. Hinvegin kom »Í skýmingini« í tveimum útgávum. Fyrsta útgávan var so illa úr hondum greidd á donsku prentsmiðjuni, serliga var perman miseyðnað, at Sofia Petersen fekk arbeiðið gjørt umaftur. Men nakrar bækur burtur av fyrsta upplagnum vóru tó seldar, so sett varð 2. útgáva á tað nýggja.

Og nú, 40 ár seinni, er so bókin »Í skýmingini« komin aftur. Føroya Lærarafelag gevur út og í bókini er alt tilfarið, Sofia Petersen hevði savnað í 1948.

Bókin, nú er komin, er 34 síður. Og síðurnar frá og við 15 vóru ikki við í 1948. Í bókini eru 24 skjaldur, try ævintýr og ein søgn.

»Í skýmingini« kostar innbundin 148,00 kr.

Í hvørjum heimi

Í ummæli, Björg Matras Jensen hevur skrivað til Skúlablaðið, sigur hon, at innihaldið í bókini er partur av okkara gomlu

mentan, sum vit ikki mugu missa burtur. Í okkara teknisku tíðum er tað vorðið meira týðandi at siga børnnum søgur. Tað tætt samband millum vaksnan og barn, barnið situr í fanginum ella á knøunum hjá tí vaksna, meðan tað hoyrir søgu ella skjaldur, hevur eisini alstóran týðning. Og kanska størri í dag enn nakrantíð fyrr.

Björg Matras Jensen

24 skjaldur eru í bókini, millum teirra tað væl kenda »Uppi í eini eikilund...«

Elinborg Lützen (f. 1919) eigur allar myndirnar í fyrstu føroysku barnamyndabókini. Hon og Sofia Petersen arbeiddu væl saman og skiltu væl hvørja aðra.

Elinborg Lützen hevur sagt, at hetta arbeiðið var so stórt, at hon hevði ikki hættað sær undir tað í dag. Serliga brúkti hon nogva tíð at finna røttu tóknina at brúka til tekeningarnar. Men úrslitið er gott. Dansk rithøvundurin Otto Geldstedt skrivaði í Land og Folk tollaksmessudag 1948 at tekeningarnar hjá Elinborg Lützen eru »friske í fantasien, fulde af folkeligt lune, indtagende i skildringen af børn, dyr og blomster og af en sikker dekorativ virkning«.

skrivur í ummæli sínum, at tekeningarnar hjá Elinborg Lützen lýsa so væl tekstin, at tær økja bert virðið hjá bókini.

Og hon endar ummælið við at siga, at »Í skýmingini« er bók, sum eigur at vera í hvørjum føroyskum húsi.

hd

Sofia Petersen (1884–1960) savnaði tilfarið og gav út bókina »Í skýmingini« í 1948.

Hetta var eitt sera strævið arbeiði og tók langa tíð. Hon setti sær fyrri at gera eina vakra og lýtaleyða bók. Tað var tí stórt vónbrot hjá henni, tá bókina kom frá prentsmiðjuni í Danmark á sumri 1948. Hon var ikki so vøkur, sum Sofia Petersen hevði ætlað. Serliga perman var miseyðnað. Hon var úr ov tunnnum pappiri, sum heldur ikki var nóg turt, tá perman bleiv prentað.

Við stríð og strev bleiv bókin prentað umaftur. Og nú var í lagi.

Men stríðið hjá Sofiu Petersen var ikki liðugt. Nú var soluarbeidið eftir. Tað noyddist hon at gera sjálv.

Søgan um eina sál

»Søgan um eina sál«.

Soleiðis eitur dagbókina hjá nunnuni Thérèse úr Lisieux. Hon doyði bert 24 ára gomul av tuberkulum í 1897. Dagbók hennara varð latin einum prentara og hann gav hana út. Bókin gjørdist sera væl umtókt og varð umsett til

nógv mál.

Grøvin hjá Thérèse dregur til sín nógv fólk og í 1925 varð nunnan, ið doyði so ung, gjørd til halgimennu.

Og góð 60 ár seinni varð so ein filmur gjørdur eftir dagbókini. Filmurin eitur stutt og greitt »Thérèse«

og Filmsfelagið sýnir hann í morgin kl. 15.00 í Sjonleikarhúsinum.

Leikstjóri er Alain Cavalier. Høvuðsleiklutin hevur Catherine Mouchet.

Uttan hana ongin Thérèse, segði leikstjóri. Og fronsku ummælarnir góvu honum rætt, uttan andlitið hjá Catherine Mouchet hevði filmurin ikki blivið so góður.

Og góður man filmurin vera, tí hann hevur fingið fleiri virðislønir, millum annað í Cannes.

Lítilátin genta

Men hvat var so serstakt við hesi nunnu, at hon gjørdist so viðagitin? Thérèse var ein lítilátin genta, ið ikki helt seg hava nakrar serligar gávur.

Men hon la-s evangelið og fylgdi teimum strongu kleysturreglunum til litar.

Á tann hátt — í tí smáa — royndi hon at verða fullkomin fyrri at tæna Jesu.

Tað er hetta, ið hevur hugtakið leikstjóri Alain Cavalier, at henda genta við góða hugflogi sínum á sera erligan hátt hevur megnað at sagt frá hendinum og hugsanum sínum, soleiðis at teir smáu lutirir verða týðningarmiklir. Cavalier hevur gjørt film sín sum eina »lovprisan til tøgna og skuggan« og hevur eisini í upptøkuni roynt at funnið fram til loynidómin í teimum smáu lutunum, ið hava so stóran týðning, t.d. í háttinum at filma eitt hugtakandi andlit fyrri at fasthalda kenslurnar, ið bylgjast innanfyri.

»Thérèse« er ikki ein filmur við nógvum ógvusligum hendingum, men sera hugtakandi kortini.

Innivist í apríl 89

Filmsfelagið minnir á, tað fegið sum skjótast vil frætta frá fólki, sum hevur hug at hýsa fólki í sambandi við VII Norðurlendsku Filmsvevnuna í Havn 13.—17. apríl 1989.

Limir kunnu bóða frá á sýningini í morgin ella senda felagnum lepan, teir finga saman við skrání.

Filmsfelagið hevur postsmogu 2118, 165 Argjum og telefonnummar 11182.